

VERENIGING TOT BEHOUD VAN HET LINGELANDSCHAP

Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen

E-mail: contact@lingelandschap.nl

Website: www.lingelandschap.nl

IBAN: NL33 RABO 0313 1332 12

INGEKOMEN

17 APR. 2024

Aan de raad van de gemeente West Betuwe
Gemeente West Betuwe
Postbus 112
4190 CC Geldermalsen

Geldermalsen, 15 april 2024

betreft:

Handhavingsverzoek herinrichting natuurperceel gelegen bij de Hooglandsche Molen te Hellouw (Zeek)

Geachte raad,

De Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (hierna: VBL) heeft bij de Omgevingsdienst Rivierenland een handhavingsverzoek ingediend, zie brief toegevoegd.

Wij verzoeken u kennis te nemen van dit handhavingsverzoek en zo nodig aan te dringen op maatregelen die genomen moeten worden om ervoor te zorgen dat de regelgeving wordt nageleefd.

Met vriendelijke groet,

Getekend namens het bestuur van Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap en voor deze bij
volmacht

Vereniging Dorpsbelangen Hellouw

VERENIGING TOT BEHOUD VAN HET LINGELANDSCHAP

Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen

E-mail: contact@lingelandschap.nl

Website: www.lingelandschap.nl

IBAN: NL33 RABO 0313 1332 12

Omgevingsdienst Rivierenland
J.S. de Jongplein 2
4001 WG Tiel

Geldermalsen, 15 april 2024

betreft:

Handhavingsverzoek herinrichting natuurperceel gelegen bij de Hooglandsche Molen te Hellouw (Zeek)

Geachte heer / mevrouw,

De gemeente West Betuwe heeft een omgevingsvergunning verleend voor het herinrichten van de percelen langs de Zeek in Herwijnen met als doel het realiseren van een rustpunt voor fietsers en wandelaars. Daarnaast is het doel om de betreffende percelen te herinrichten om zo de cultuur-, natuur- en landschapselementen van de omgeving te waarborgen en bij te dragen aan een positieve ontwikkeling van de molenbiotop voor de Hooglandsche Molen. Op de percelen langs de Zeek in Herwijnen/Hellouw is de afgelopen periode op rigoureuze wijze de houtopstand en alle bijbehorende begroeiing verwijderd. Op een groot deel van deze percelen is daarna een forse hoeveelheid grond opgebracht ter verhoging.

Namens de Vereniging tot Behoud Lingelandschap en de Vereniging Dorpsbelangen Hellouw dienen wij een handhavingsverzoek in vanwege strijdigheid van de uitgevoerde werkzaamheden met de regelgeving en verleende vergunning.

Het gaat om de volgende constatering die strijdig zijn met de regelgeving en vergunning.

Bescherming bodem

Op grond van artikel 13 van de Wet bodembescherming is verplicht om te zorgen dat door handelingen de bodem niet wordt verontreinigd. Als er toch verontreiniging optreedt moet men maatregelen nemen om de verontreiniging zoveel mogelijk ongedaan te maken. Onder deze handelingen vallen o.a. het beïnvloeden van de bodemstructuur of de -kwaliteit en het laten van stoffen op of in de bodem.

Op grond van onze waarnemingen en die van de Omgevingsdienst Rivierenland is geconstateerd dat de oorspronkelijke bodemkwaliteit van de percelen ernstig benadeeld wordt door de enorme hoeveelheid opgebrachte grond van elders. De oorspronkelijk aanwezige vochtige oude bosgronden van de percelen zijn bedekt met een meter grond en daardoor verdwenen. De opgebrachte hoeveelheid grond heeft de bodemopbouw verstoord en verdicht waardoor deze verloren dreigt te gaan. Voor het behoud van de oorspronkelijke natuurwaarden én het herstellen of verbeteren van de natuurwaarden conform de opgelegde zorgplicht en herplantplicht dient deze opgebrachte grond verwijderd te worden.

De opgebrachte grond is ook in strijd met de Omgevingsvergunning (inclusief de vergunningaanvraag) waarin juist het belang van deze vochtige gronden als onderdeel

Lingelandschap

van het cultuurlandschap door de initiatiefnemer expliciet is benadrukt (pagina 3 van de vergunningaanvraag. De noodzaak om grootschalig het perceel fors op te hogen strookt evenmin met de vergunningaanvraag. Daarin wordt alleen gesproken op egaliseren en ophogen daar waar nodig. Met de gehanteerde werkwijze is juist deze bijzondere bodem verdwenen in plaats van beschermd en verbeterd.

De kwaliteit van de opgebrachte grond is discutabel. Zowel uit eigen waarnemingen als die van de Omgevingsdienst blijkt dat er meer afvalstoffen in de grond aanwezig zijn dan op grond van de herkomstverklaringen opgemaakt kan worden. De hoeveelheid bouw en sloopafvalstoffen, glasresten en teeltsubstraatresten wijken serieus af van de kwalificatie schone grond (klasse AW). Uit de ons op grond van het Woo-verzoek beschikbaar gestelde documenten komt het beeld naar voren dat diverse partijen grond afwijkingen bevatten (mogelijk grond van industriële klasse, onvolledige meldingen, verkeerd opbrenglocatie, te hoge concentraties metalen, PFAS, fosfor, ijzer en puinresten). Tevens maken we op uit de correspondentie dat het bij de Omgevingsdienst ontbreekt aan voldoende toezicht op deze grondstromen. Er is gehandhaafd op een storting van grond door een derde zonder toestemming van de initiatiefnemer. Opmerkelijk is de motivatie om het dwangsombesluit alsnog in te trekken om taaltechnische redenen in plaats van naar de te beschermen belangen te kijken. Het opbrengen van dergelijke partijen kwalitatief slechtere grond op percelen met schone en bijzondere bosgrond is strijdig met de zorgplicht en het behoud van natuurwaarden die sterk afhankelijk zijn van juist zo schoon mogelijke grond met een gezond bodemleven/structuur.

Er is bij ons grote twijfel of de grondbalans te maken is tussen wat daadwerkelijk is aangevoerd en verwerkt op de percelen en wat er aan administratieve documenten ligt. Volgens onze berekening is er op een perceel van ongeveer 2 hectare (perceel ten zuiden van de molen) een meter grond opgebracht; totaal 20.000 m³. Daarnaast ligt er op het perceel ten noorden van de molen ook nog een behoorlijk aantal kubieke meters grond. Op basis van de beschikbaar gestelde documenten is nu geen sluitende grondbalans voor deze werkzaamheden te maken. We vermoeden dat er meer grond is aangevoerd en dat daarvoor de benodigde documenten ontbreken. Dat baart ons grote zorgen over de kwaliteit van deze partijen grond.

De oorspronkelijk bodem heeft zich in tientallen jaren kunnen ontwikkelen tot zogenaamde oude vochtige bosgrond. Dit type grond is inmiddels zeldzaam geworden in het gebied. De houtopstand op een gedeelte van de percelen is niet voor niets opgenomen in het Gelderse natuurnetwerk. De initiatiefnemer is daarvan op de hoogte gezien de vergunningaanvraag. Zo valt op te maken uit correspondentie van de initiatiefnemer (voorjaar 2021) waarin deze aangeeft dat er bij de voorgenomen herinrichting wordt gestreefd naar het aanbieden van een optimale leefomgeving voor diverse inheemse flora en fauna, passend bij de bodemsoort, waterhuishouding en omgeving. Mogelijk is dat een reactie op de correspondentie van de Omgevingsdienst (d.d. 11 maart 2021) waarin de initiatiefnemer wordt gewezen op de ligging van percelen binnen het Gelders natuurnetwerk.

De uitvoering van de grondwerkzaamheden en ophoging zijn in onze ogen strijdig met zowel het zorgplichtbeginsel uit de Wet bodembescherming en de vergunning. Daarnaast is er strijdigheid met de Wet natuurbescherming. De onderbouwing in de vergunningaanvraag van de gunstige effecten voor de natuurwaarden van het initiatief ontbreekt. Door de uitgevoerde werkzaamheden is het leefgebied van de aanwezige strikt beschermde uilen in de molen vernietigd. Eveneens blijft uit de aanvraag

Lingelandschap

onduidelijk in hoeverre er in het gebied marterachtigen aanwezig zijn die agv de werkzaamheden hun leefgebied zijn kwijtgeraakt. De algemene zorgplicht ten aanzien van andere aanwezige flora en fauna is niet ingevuld met de rigoureuze werkwijze. Zo hebben amfibieën in het gebied geen schijn van kans gehad door het ineens opbrengen van grote hoeveelheden grond. Wanneer het vermoeden van vervuilde grond waarheid blijkt te zijn zal dat ook negatieve effecten hebben op de (grond)waterkwaliteit. De verspreiding van de verontreinigingen zal dan in een groter gebied van negatieve invloed zijn op de flora en fauna.

- Wij verzoeken u de werkzaamheden stil te leggen om verslechtering van de situatie te voorkomen.
- Wij verzoeken u handhavend op te treden tegen de aangebrachte ophoging aangezien deze op meerdere punten strijdig is met de bestemming natuur en de mogelijkheid om de oorspronkelijke natuurwaarden te kunnen herstellen door de opgebrachte grond te verwijderen.

Bestemmingsplan

Op de percelen langs de Zeek ligt de oostelijke verhoging/rand van het inundatieveld Tielervaard. Dat is onderdeel van het beschermde werelderfgoed Nieuwe Hollandse Waterlinie. In de vergunningaanvraag en bij de beoordeling van deze aanvraag is nergens aantoonbaar terug te vinden dat de toetsing op het vigerende Bestemmingsplan buitengebied parapluplan Nieuwe Hollandse Waterlinie (vastgesteld 10 december 2015) heeft plaatsgevonden.

De beoordeling van de cultuurwaarden van dat erfgoed heeft dus niet plaatsgevonden, maar moet wel plaatsvinden. Op grond van de regels uit voornoemde bestemmingsplan alleen vergunning worden verleend voor o.a. het ophogen van gronden of historische polderkades en of reliëfranden, dan wel aanleggen, verbreden en verharden van wegen en paden en parkeergelegenheden alsmede het aanleggen van verhardingen van >100m², het dempen van watergangen en of waterpartijen indien de uitvoering van werken hetzij direct of indirect te verwachten gevolgen geen blijvende onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en of functies die het plan beoogt te beschermen, tenzij hieraan door het opstellen van voorwaarden voldoende tegemoet gekomen kan worden.

Deze afweging op grond van het genoemde bestemmingsplan ontbreekt en moet alsnog gemaakt worden gelet op het internationale belang van dit culturele erfgoed en de verantwoordelijkheid die de overheden hiervoor dragen. Wij zijn van mening, conform de uitgangspunten zoals verwoord in de Kernkwaliteiten Nationaal Landschap en voor de inundatiekom Tielervaard, dat juist het behoud en zichtbaar maken van de bijzondere cultuurhistorie in het onderliggende landschap bevorderd moet worden. Dat betekent niet onder een dikke laag grond brengen.

- Wij verzoeken u alsnog de vergunningaanvraag te toetsen aan het genoemde vigerende bestemmingsplan parapluplan Nieuwe Hollandse Waterlinie. Totdat die toetsing is afgerond en de beoordeling van de impact op de verleende vergunning is kenbaar gemaakt de werkzaamheden stil te leggen. Voorkomen moet worden dat deze kunnen leiden tot verslechteringen in de culturele waarden.

De provincie Gelderland heeft van de initiatiefnemer kapmeldingen ontvangen. Op grond van de aangeleverde informatie heeft de provincie de melding geaccepteerd en een

Lingelandschap

herplantplicht opgelegd. Deze herplantplicht kan op grond van de door de gemeente verleende vergunning niet nagekomen worden. Hakgriend is geen volwaardige herplant. Zowel de initiatiefnemer, gemeente als de provincie hadden dat op grond van de aan ons beschikbare documenten moeten weten.

- Wij verzoeken u handhavend op te treden tegen de initiatiefnemer wanneer deze niet binnen de daarvoor gestelde termijn overgaat tot de voorgeschreven herplant van de percelen.
- Dat verzoek geldt ook voor het perceel nabij de Bommelkampgraaf/Meikampgraaf waarover we u eerder hebben gemeld dat ook daar de houtopstand illegaal is verwijderd.

Als verenigingen staan wij voor het behoud en verbetering van een gezonde en leefbare omgeving. Ondanks eerdere meldingen over de aantasting van de natuur- en cultuurwaarden en het niet kunnen naleven van de regelgeving is er door het bevoegde gezag niet opgetreden. Vandaar dat we nu dit handhavingsverzoek indienen om op formele wijze naleving van de regelgeving af te dwingen.

Graag ontvangen wij van u zo spoedig mogelijk een ontvangstbevestiging en binnen twee weken uw schriftelijke reactie op dit verzoek.

Met vriendelijke groet,

[Redacted] stuur van Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap en voor deze bij

[Redacted] orpsbelangen Hellouw

N.B. Dit handhavingsverzoek is tevens verstuurd aan het college van B&W en de raad van West Betuwe, evenals aan de provincie (Provinciale Staten, college van Gedeputeerde Staten en afdeling toezicht). Via de mail is ook een afschrift aan de wijkagent verstuurd.

PKXL 207849
15-04-24 16:55
NEDERLAND

€ 2,18

#0000#00#X0X0L8X# - 003CC